

Η ΤΡΕΛΗ ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΜΕΤΟΧΗΣ ΤΟΥ ΟΤΕ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ

20 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2001

ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ

ΠΩΣ ΘΑ ΚΑΝΕΤΕ την ιδέα σας επιχείρηση

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ Ο Γκίκας Χαρδούβελης αποκαλύπτει το μοντέλο για το ασφαλιστικό
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ Χωρίς πυξίδα μέσα στην ONE ΑΓΟΡΑ Ενα... τρελό μουσικό κανάλι

bye bye

CINTON

ΓΡΑΦΟΥΝ: ΜΙΜΗΣ ΑΝΔΡΟΥΛΑΚΗΣ, ΝΙΚΟΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ, ΣΩΤΗ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ

ΤΥΠΟΤ ΑΜΗΣΑ

ΓΚΙΚΑΣ ΧΑΡΔΟΥΒΕΛΗΣ, οικονομικός σύμβουλος του πρωθυπουργού

ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΔΕΝ ΟΑ ΕΙΣΦΕΡΕΙ ΣΤΗΝ ΑΣΦΑΛΙΣΗ, ΣΤΟ ΜΕΛΟΝ

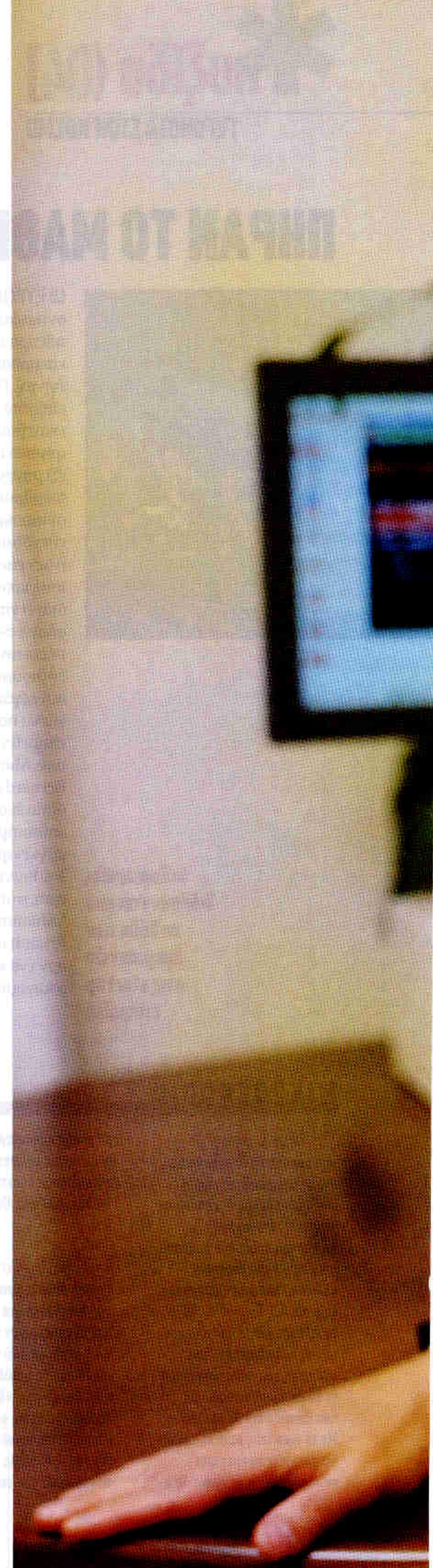
Το κύριο δεν είναι ο έλεγχος του κράτους στις δημόσιες επιχειρήσεις, αλλά η απελευθέρωση των πιgorών, τονίζει ο σύμβουλος του πρωθυπουργού. Για το ασφαλιστικό προτείνει ένα σύστημα που βασίζεται στις εισφορές χωρίς συμμετοχή του κράτους

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΣΤΟΥΣ:
ΠΑΥΛΟ ΚΛΑΥΔΙΑΝΟ
ΑΝΤΩΝΗ ΠΑΠΑΓΑΝΝΙΔΗ

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ:
ΠΑΥΛΟΣ ΦΥΣΑΚΗΣ

Έχουμε γνωρίσει ώς τώρα στην οικονομία αρθοδοξίες, όπως η κεϋνσιανή, η μαρξιστική, η νεοφιλελεύθερη. Ανακαλύψαμε μάτιως τώρα στην Ελλάδα μια νέα, την αρθοδοξία της αισιοδοξίας:

Ο ρόλος των προοδοκιών είναι σημαντικός στη πειτούργια μιας οικονομίας, ανεξάρτητα από την οικονομική σκέψη της εποχής ή τη συγκυριαστική «οικονομική αρθοδοξία». Στην περίπτωση της Ελλάδας, σήμερα, η αισιοδοξία είναι βάσιμη. Αιτίωστε, ότι η ελληνική οικονομία τρέχει εδώ και πέντε χρόνια με ρυθμούς ανάπτυξης πάνω από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο και προβλέπεται ότι θα συνεχίσει με υψηλούς ρυθμούς, τουηλάχιστον επί 7-8 χρόνια ακόμη. Τι είναι συντό, όμως, που μας κάνει να το προβλέπουμε, μια και μακροοικονομικές προβλέψεις δεν μπορούν να γίνουν για πάνω από έναδύο χρόνια; Είναι το γεγονός ότι το κομμάτι του ΑΕΠ με τη μεγαλύτερη διακύμανση, οι επενδύσεις, είναι για την Ελλάδα πίγιο ώς πολύ προβλέφιρο για τα επόμενα επτά χρόνια.

ΣΤΟ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΜΠΗΚΑΝ ΠΟΛΛΟΙ ΝΕΟΙ ΕΠΕΝΔΥΤΕΣ ΠΟΥ ΝΟΜΙΣΑΝ ΟΤΙ ΘΑ ΒΓΑΛΟΥΝ 20% ΣΕ ΜΙΑ ΕΒΔΟΜΑΔΑ. ΟΙ ΛΟΓΟΙ ΤΙΜΗΣ ΠΡΟΣ ΑΠΟΔΟΣΗ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΛΟΓΙΚΟΙ

Είναι οι εισροές του Γ' ΚΠΣ (συν ηθνική συμμετοχή), είναι και τα έργα της Ολυμπιάδας. Πρόκειται για σημαντικά ποσά. Αυτό σπάνια το συναντιάσεις σε χώρες, σε μια δεδομένη σπηλιά.

Οι πάροι του Γ' ΚΠΣ είναι, άραγε, τάσσο εξασφαλισμένοι όσο λέτε, όσο θα θέλαμε όλοι: Η κυβέρνηση εκφράζει το σύχος της για την απορρόφηση των πόρων.

Είναι μεγάλη πρόκληση, αναμφισβήτητα, απλά εγώ δεν θα έβλεπα τόσες δυσκολίες όσες υπαντίσσεσθε.

Διαβάζουμε, απλώς, τις δηλώσεις του κ. Παπαντωνίου και του κ. Πάχτα!

Αήλιο σωστή ενημέρωση και πληροφόρηση και άηλιο άγχος. Νομίζω ότι ο κ. Πάχτας σωστά προειδοποιεί τους φορείς υποποίησης του Γ' ΚΠΣ, σωστά τους ενημερώνει.

Ποιος τομέας, ποιος κλάδος της οικονομίας είναι αυτός που σαν απομπάκη θα οδηγήσει την οικονομία στο ανώτερο επίπεδο; Δεν διακρίνεται εύκολα κάποιος.

Νομίζω θα ήταν σημώριμο να υιοθετήσουμε, ως κράτος, μια πολιτική παρέμβασης υπέρ συγκεκριμένων τομέων, π.χ., με μια νέα βιομηχανική πολιτική. Αντίθετα, θα πρέπει να επι-

κεντρωθούμε στο περιεχόμενο της προστιθέμενης αξίας των υπηρεσιών που προσφέρουμε και των προϊόντων που παράγουμε. Είναι προϊόντα ή υπηρεσίες που μπορούν να πωληθούν σε ανεπιυγμένες αγορές και κοινωνίες: Ξέρουμε, π.χ., ότι πρέπει να μηχανοργανωθούμε. Αυτό δεν σημαίνει, όμως, ότι απλώς πρέπει να έχουμε πολλές εταιρίες πληροφορικής και να παράγουμε πογιασμικό. Σημαίνει ότι η πληροφορική χρησιμοποιείται σε όλους τους κλάδους παραγωγής. Οι τα σχολεία δίνουν βασικές γνώσεις πληροφορικής σε όλους τους εργαζόμενους. Ο κύριος ρόλος του κράτους είναι να φτιάξει τους κανόνες, να είναι ο ρυθμιστής του παταχνιδιού. Υπέρα, οι επιχειρήσεις θα διαπλέξουν πιθανούς.

Τι όμως ισχύει απ' όλα αυτά τα θετικά, που λέτε; Πρόσφατα, διαβάζαμε μελέτη της Ε.Ε. που αναφέρει ότι η Ελλάδα βρίσκεται στις τελευταίες θέσεις από πλευράς διαδικασιών, διαφάνειας κλ.

Εννοώ ότι η επικέντρωση της προσπάθειας πρέπει να γίνει στις διαρθρωτικές απλισγές. Απ' όηλα όσα αναφέρονται ως διαρθρωτικές απλισγές,

θεωρώ ως το υπ' αριθμόν ένα το σαφαριστικό και ίσως ιοάξια πιν απελευθέρωση των συγορών, που θα έχει θετική επίδραση και στις πρές. Στην κινητή πλευρωνία, για παράδειγμα, όταν μπάκε τρίτος «παίκτης», έπεισαν οι πρές κατά 60%. Υπάρχει δυνατότητα διείσδυσης και τέταρτου «παίκτη», του οποίου η άδεια θα εκχωριθεί μαζί με το διαγωνισμό για τα κινητά των τρίτης γενιάς. Υπάρχει εδώ περιθώριο για μείωση των πρών κατά 50% στόχη.

Την ίδια στιγμή αναζητείται, για τρίτη φορά, να υπάρξει στρατηγικός σύμμαχος ή σπόληση στον ΟΤΕ! Και ως ανταγωνισμός νοείται η συμμετοχή της κρατικής ΔΕΗ στην κινητή πλευρωνία.

Είναι διαφορετικό θέμα το πιάνουμε με τις δημόσιες επιχειρήσεις και διαφορετικό θέμα το πιάνουμε με την απελευθέρωση των συγορών. Ανάμεσα στα δύο, εγώ δίνω έμφαση στην απελευθέρωση των συγορών. Ανεξάρτητα από το ποιος θα είναι ο στρατηγικός επενδυτής και πιθανότατα θα κάνει ο ΟΤΕ, εκείνο που θα πέσει τον οποιονδήποτε ΟΤΕ ή οποιαδήποτε ΔΕΗ στον τομέα τους να προσφέρουν καλύτερες υπηρεσίες, έστω και ως δημόσιες επιχειρήσεις, δεν είναι το ποιος τους επέλεγχε,

“

Οι δημόσιες επιχειρήσεις θα προσφέρουν καλύτερες υπηρεσίες σε όσους ανταγωνιστούν.

ΤΟ ΘΕΜΑ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ Ο ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΩΝ ΔΕΚΟ, ΑΛΛΑ Η ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ ΤΩΝ ΑΓΟΡΩΝ

”

απλά το σε όσους ανταγωνιστούν. Η COSMOTE είναι μια επιχείρηση έμμεσα από το Δημόσιο επιστρεί, όμως αυτή είναι που έφερε τον ανταγωνισμό.

Το zήτημα δεν είναι, ποιοπόν, Δημόσιο ή ιδιώτες. Το θέμα είναι να υπάρχει ανταγωνισμός σε μια συγκεκριμένη σειρά. Ο λόγος που θέλει ο ΟΤΕ έναν στρατηγικό επενδυτή είναι ότι θέλει να επεκταθεί και να έχει πρόσβαση προς τη Δυτική Ευρώπη, π.χ., να είναι ο εκπρόσωπος ενός στρατηγικού συμμάχου του στα Βασικάνια σε μία εποχή που στην παγκόσμια σκηνή αναμένεται να κυριαρχήσουν 5-6 μεγάλες επιχειρήσεις τηλεπικονωνιών. Δεν τον θέλει το στρατηγικό επενδυτή για το θεατήνα, για να περάσει απόλυτα την πλειοψηφία των μειοχών του σε ιδιωτικά χέρια ή για να εκχωρηθούν διαχειριστικές αρμοδιότητες σε ξένους.

Να επανέλθουμε λίγο στο μακρο-. Αυτό το 5%-5,5% ανάπτωση, που μας λένε, αποτεί και κατάλληλο διεθνές περιβάλλον και ικανή εγκάρια ζήτηση. Αν σκοντάψει, λοιπόν, π θα μείνει από το σχέδιο της πραγματικής σύγκλισης μας ακόμη δεκαετίας:

Δεν θα σκοντάψει, ακόμη και σε οι ρυθμοί ανάπτυξης στην Ε.Ε. μειωθούν. Δεν πρέπει να επικεντρωνόμαστε σε συγκεκριμένους ρυθμούς ανόδου του ΑΕΠ 5%-5,5%, αλλά στην απαιτούμενη διαφορά μεταξύ ρυθμούς ανάπτυξης της υπόλοιπης Ευρώπης. Αν ξεκινάμε από ένα επίπεδο 68%-69% του μέσου κοινοποιού βιοποιού επιπέδου και επιθυμούμε να πάρετε 100% το 2010, απαιτείται ρυθμός ανάπτυξης υψηλότερος κατά 3,5 μονάδες. Αν στην Ε.Ε. ο ρυθμός είναι 3%, εμείς θέλουμε 6,5%. Αλλά σε υπόλογίσουμε ότι θα «ενταχθεί» και ένα μεγάλο τρήμα της παρασικονομίας – υπάρχουν λόγοι, μέτρα, που αθούν προς αυτό –, τότε απαιτείται υψηλότερη ανάπτυξη μόνο 2 μονάδων. Το σενάριο ποιοπόν που η Ε.Ε. τρέχει με 3% και η Ελλάδα με 5% είναι ικανό να φέρει τη σύγκλιση. Οι στόχοι, ποιοπόν, του ΥΠΕΘΟ στρίζονται σε ένα μεσαίο σενάριο, όχι σε αισιόδοξο.

Υπάρχουν στοιχεία που χαρακτηρίζουν την ποιότητα της οικονομίας, τα οποία δεν είναι καθόλου ενθαρρυντικά, όπως π.χ. το ισοζύγιο, ο πληθωρισμός. Τι θα γίνει αν δούμε τη ζήτηση να μειωθεί πεπταί, στο μεγαλύτερο μέρος της, σε έλλειψη ισοζύγιου;

Το ισοζύγιο είναι ένας δείκτης της ικανότητας των επιληπτικών επιχειρήσεων να εξάγουν, ή μη, της ικανότητας να ικανοποιήσουν τις ανάγκες των επιληπτικών καταναλωτών. Η ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων είναι, πράγματι, σπουδαίο zήτημα. Δεν είναι όμως συνάρτηση μόνο της διαφοράς του πληθωρισμού, αλλά και της παραγωγικότητας. Σε μια οικονομία που έχει ως στόχο να συγκλίνει σε πραγματικούς όρους με την ευρωπαϊκή, θεωρούμε ως δεδομένο ότι η παραγωγικότητα θα αυξάνεται με ρυθμούς πάνω από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο.

Πρόσφατα, είχαμε αυξημένο και το δομικό πληθωρισμό. Η κυβέρνηση εξακολουθεί, εν τούτοις, να λέγει ότι π ονοδος των πημάτων συνδέεται μόνο με τις πρές ενέργειας.

Κάπι που θα συμπιέσει τον πληθωρισμό στο μέτρητον είναι το ότι αργάσαμε να κάνουμε τη διαρθρωτική απλισγές, αντίθετα από τις υπόλοιπες χώρες της Ε.Ε., οπότε τις πραγματοποιούμε τώρα. Αυτό θα πεπιουργήσει θετικά για μας, τώρα και στο άμεσο μέτρητον.

Ο κ. Παπαδόπουλος, ωστόσο, κράπτε ώς και την τελευταία στιγμή άμυνα και δεν μείνασε τη επιτόκια. Δεν εκφράζει ανησυχία για το μέλλον του πληθωρισμού αυτό:

Το ίδιο έκανε και η Τράπεζα της Ιταλίας πριν από δύο χρόνια.

Υπάρχει, πάντως, πλήθος πηγών που όλο και «συμβάλλουν» στην αύξηση των πημάτων.

Ηταν ένα φατινόμενο που το περιμέναμε. Αυτό όμως δεν είναι επικίνδυνο, διότι δεν υπάρχει πληθωριστική ψυχολογία.

Οι μισθωτοί έχουν – το δηλώνει ευθέως η συνδικαλιστική πηγεσία τους – πληρώσει την πολλή αυτοσυγκράτησή τους τη δεκαετία του 1990. Δεν θα το επαναλάβουν, λένε, τη δεκαετία του 2000.

Σημειώνω ότι τα τελευταία χρόνια

οι πραγματικοί μισθοί αυξήθηκαν.

Εννοούν το (πραγματικό) διαθέσιμο εισόδημα αλόκληρη τη δεκαετία, όχι μόνο την περίοδο του ΠΑΣΟΚ. Εννοούν και την αστραπαία άνοδο της ανεργίας.

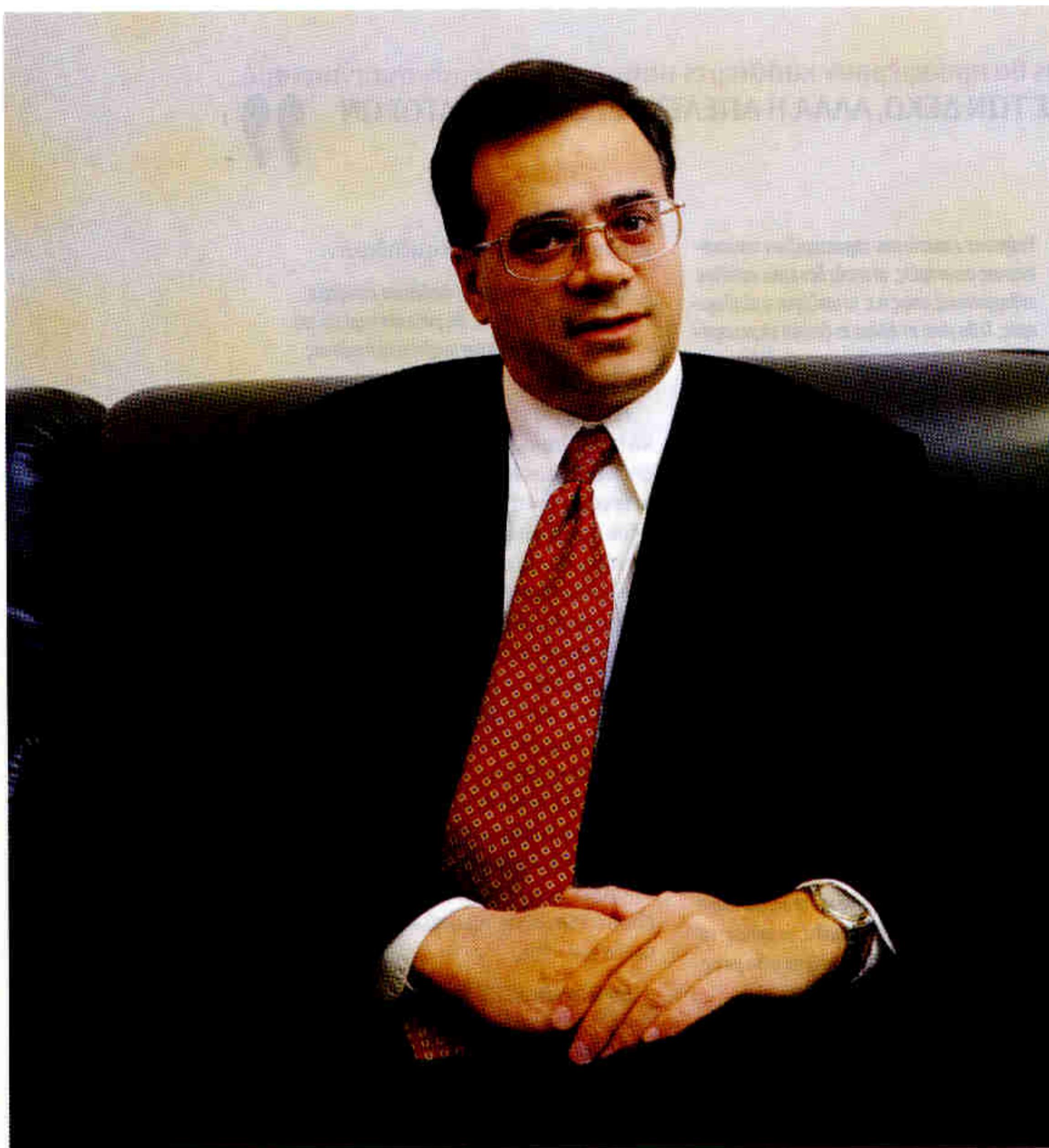
Η ανεργία είναι, πράγματι, σημαντικό πρόβλημα. Τα στοιχεία της ΕΣΥΕ φτάνουν έως το τέλος του 1999 και δείχνουν την ανεργία στο 12% κατά μέσο όρο, που είναι πράγματι μία ρυθμά πάνω από το 1998. Το 2000, οι ενδείξεις συνηγορούν στο ότι υπάρχει οριακή μείωση. Δυστυχώς, όμως, δεν έχουμε ακόμη σκριβή στοιχεία, ποιοπά σωστά, τα οποία να υπολογίζουν, π.χ., κατ' ούσους εργάζονται μόνο έξι μήνες, ενώ τους υπόλοιπους έξι δημιώνουν άνεργοι και συγχρόνως ασχολούνται με τα χωράφια τους, μαζεύοντας ελιές, ή κτίζουν το σπίτι τους κτλ. Πρόβλημα εν τούτοις ούτι υπάρχει με ούσους – περίπου οι μισοί – είναι άνεργοι πάνω από 12 μήνες, όπως και νέοι.

Δεν θέτει μόνο η ΓΣΕΕ ζήτημα για τη νέα δεκαετία. Οι επιχειρηματίες θεωρούν, ταυτόχρονα, ότι έχει χειροτερεύσει το κλίμα.

Τις απάσεις των επιχειρηματών σχετικά με το επιχειρηματικό κλίμα, εγώ δεν τις έχω δει. Εργαζόμαστε πάντας για ένα σταθερό επιχειρηματικό περιβάλλον, για μείωση της γραφειοκρατίας, μείωση των απαιτούμενων αδειών για την έναρξη επιχειρήσεων, πλεκτρονική πληροφόρηση για τις υπηρεσίες του Δημοσίου, ενθάρρυνση του επιχειρείν, απλούστευση του φορολογικού συστήματος κ.πλ. Ο καθένας, όμως, οφείλει να ανατίθεται πις ευθύνες του. Αυτός θα είναι ο κανόνας για να προσεγγίσουμε και το ασφαλιστικό.

Μια τοποθέτηση του πρωθυπουργού για «βολεμένους» στα εργαστακά, μάλλον δεν θα διευκόλυνε αν χρησιμοποιούνταν και στα ασφαλιστικά...

Ο όρος χρησιμοποιήθηκε, επειδή υπήρξε η διαφωνία ΓΣΕΕ και ΣΕΒ για τις προτάσεις του υπουργού Εργασίας. Η ΓΣΕΕ αντιπροσωπεύει, ξέρετε, μόνο το 18% των εργαζομένων, με κύρια σημαφορά, επιπλέον, στους εργαζομένους

ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΠΑΡΕΜΒΕΙ ΓΑ ΝΑ ΚΑΛΥΨΕΙ ΤΑ ΕΛΛΕΙΜ- ΜΑΤΑ. ΙΣΩΣ, ΟΜΟΣ ΝΑ ΜΗΝ ΤΟ ΑΝΤΕΧΕΙ

νους στο δημόσιο τομέα. Πόσο πραγματικά ενδιαφέρονται αυτοί για τον άνεργο; Βάζουν τον άνεργο μπροστά από το δικό τους εισόδημα, όντας ήδη εργαζόμενοι;

Η ΓΣΕΕ είναι θεσμός, δεν έχει νόημα να κάνουμε τοπογραφία της αύνθεσής της. Θα άρμοζε σε ένα άρθρο αυτό. Υστερά, ένας πολίτης που έχει σταθερή εργασία, εισόδημα και ασφάλιση, θα πούμε πως είναι «φολεμένος», ή πως διαθέτει τα στοιχειώδη δικαιώματα:

Όχι, δεν θα πούμε όποι είναι βολεμένος με την έννοια του ικανοποιημένος. Δεν συμμετωπίζει ο εργαζόμενος, όμως, το ίδιο πρόβλημα με τον άνεργο. Επίσης, ο ΣΕΒ ενδιαφέρεται αναγκαστικά για τις νέες μικρομεσαίες επιχειρήσεις που θέλουμε να αναπτυχθούν στο μέλλον, γιατί συνές κυρίως δημιουργούν απασχόληση. Η κυβέρ-

νηση, αντίθετα, ως πολιτεία, έχει καθήκον να τους καπίψει όποιους, και τις επιχειρήσεις που δεν έχουν εκπροώπωπο.

Και στο ασφαλιστικό, ποιοι θα πληρώσουν:

Θα φτάξουμε, πρώτα πρώτα, ένα πιλαίστιο σχεπτικό με το πώς θα πειποργγεί το ασφαλιστικό σύστημα για τους κατινούργιους που θα μπουν, πώς δηλαδή θα πειποργγεί στο μέλλον. Οσοι έχουν κεκτημένα δικαιώματα, π.χ. έχουν εργαστεί 20 χρόνια και θέλουν άλλα 15 χρόνια για να πάρουν σύνταξη, τα νέα 15 χρόνια θα είναι με το νέο καθεστώς, και τα 20 θα είναι με το παλιό, οπότε θα υπάρχει μια δίκαιη κατανορή. Αν έχω εργαστεί 30 χρόνια και χρειάζομαι άλλα δύο, μόνο αυτά θα είναι με το νέο. Δεν θα θιγούν, δηλαδή, ώριμα δικαιώματα.

Αυτό το «ώριμα» είναι μία από τις λέξεις που συνεχώς επαναλαμβάνονται, αλλά όσο επαναλαμβάνεται για να καθησυχάσει τόσο βαθύτερα σ' άλλος γνωρίζει ότι απελείται!

Το ασφαλιστικό, ως πρόβλημα, είναι μεγάλο. Το νέο σύστημα σίγουρα πρέπει να είναι βιώσιμο. Τι σημαίνει, όμως, βιωσιμότητα: Όποιο στην ισοτιμία δεν είναι απλώς οι σημερινές εισφορές που πρέπει να ισούνται με τις εκροές. Ισχύει ό,τι σε έναν 100-ημεριδιακό τραπέζν: η αξία των υποχρεώσεων πρέπει να ισούνται με την αξία των απαιτήσεων. Ο,τι έχεις υπογράψει πως θα δώσεις στον καθένα και ό,τι έχεις υπογράψει πως θα πάρεις. Κοιτάζεις, επίσης, πόσο θα ζήσει ο καθένας, πόσο θα δουλέψει κτλ., τρέχεις το σύστημα 30 χρόνια και βιώπεις αν είναι βιώσιμο. Δύο μεγάλα αρνητικά για το ασφαλιστικό σύστημα, όχι για τη ζωή μας, είναι η υπογεννητικότητα και η αύξηση του ορίου πλικίας της ζωής.

Μερικοί προσθέτουν και την ανεργία.

Φυσικά, είναι και η ανεργία, απλά εμπεριέχεται ερμέσως στους ρυθμούς σανάπιτης της οικονομίας για τους οποίους σας μίλησα.

Υπάρχουν και οι μετανάστες, οι οποίοι προς το παρόν καλούνται να πληρώσουν, αλλά με άδπλη την ανταπόδοση.

Τους μετανάστες θέλεις οπωσδήποτε να τους εντάξεις στην κύρια οικονομία για πολλούς λόγους. Επανερχόμενος, όμως, στη βιωσιμότητα, να πω ότι δεν εξειάζεις μόνο τη σημερινή ροή εσόδων και εξόδων, απλά και όλες τις μεταποντικές ροές, με βάση τις προδιαγραφές του συστήματος που θέλεις να φτάξεις, καθώς και τους αναμενόμενους ρυθμούς οικονομικής σανάπιτης, ανέκοιτης της εργαπικού δυναμικού, αριθμού συνταξιούχων κ.λπ. Υπολογίζοντας ποιπόν τη δυναμική τροχιά του συστήματος στο μέλλον, βάζεις τους κανόνες που το κάνουν βιώσιμο, δηλαδή αυτοχρηματοδοτούμενο.

Υπάρχει, όμως, βασική αντίρρηση ως προς αυτό.

Γιατί; Οι οι επιθυμούν να είναι βιώσιμο το σύστημα. Και η ΓΣΕΕ και οι επιχειρήσεις.

Η ΓΣΕΕ, αλλά και ο ΣΕΒ, προτείνεις την τριμερή χρηματοδότηση, δηλαδή μερίδιο εισφοράς και από το κράτος (1/3, 1/3, 1/3).

Νομίζω μιλούν για κάπι διαφορετικό. Εγώ περιγράφω ένα σύστημα

“

Το ασφαλιστικό σύστημα πρέπει να είναι βιώσιμο, δίκαιο και αυτοχρηματοδοτούμενο.
ΟΠΩΣ ΣΤΗ ΣΟΥΗΔΙΑ, ΠΟΥ ΧΡΕΙΑΣΤΗΚΑΝ ΟΜΩΣ ΤΡΙΑ ΧΡΟΝΙΑ ΣΥΖΗΤΗΣΗ

”

χωρίς τις επιβαρύνσεις του παρελθόντος, για το πώς θα μοιάζει σε 10-15 χρόνια αφότου ξεκινήσει. Τα υπόλοιπα, δηλαδή η μεταβατική περίοδος και η κάθιυψη των επιπλευτικών που δημιουργήθηκαν από τις δεσμεύσεις του παρελθόντος, είναι ξεχωριστό θέμα. Το αυτοτροφοδοτούμενο (sustainability) σύστημα είναι μια γενική έννοια. Ας το σκεφτούμε σαν ένα κλειστό σύστημα, χωρίς τη φορολογία και τη συνεισφορά του κράτους. Να μπορεί από μόνο του να έχει τα έσοδα, και να τα έχει σε βάθος χρόνου. Εδώ πρέπει να προσέξουμε γιατί η βιωσιμότητα του συστήματος δεν πρέπει να είναι ο μοναδικός στόχος. Πρέπει να σκεφτούμε και άλλα πολύ σημαντικά πράγματα, π.χ., τη δικαιοσύνη του συστήματος. Να μπουν τέοιοι κανόνες, που να μην εγκλιώβιζεται ο εργαζόμενος σε ένα συγκεκριμένο κλάδο. Επιπλέον, π.χ., για δέκα χρόνια μια τράπεζα και ξαφνικά αποφασίζω να πάω να δουλέψω απλού, οπότε πρέπει να μπορώ να παίρνω μαζί μου και τις κρατήσεις, τον «ασφαλιστικό μου κουμπαρά», κανονικά. Οχι όπως τώρα, χωρίς τόκο ή χωρίς τις εισφορές του εργοδότη μου. Εισι, θα διευκολυνθεί και η κινητικότητα. Εισι, ενσύεται και το επιχειρείν.

*Οι εργοδότες, για ενίσχυση του επιχειρείν.
 ζητούν τη μείωση της ασφαλιστικής εισφοράς,
 που θεωρούν υπερβολικά υψηλή.*

Όλα αυτά πρέπει να τα δούμε ως πακέτο, πώς δουλεύουν συνδυασμένα σε ένα σύστημα.

Εσείς πιστεύετε ότι είναι υψηλή η ασφαλιστική εισφορά;

Νομίζω ότι, σε σχέση με το εξωτερικό, είναι. Πρέπει ποιούν να εργάζομας και να συσσωρεύω ένα ποσό για την ασφάλισή μου. Απ' αυτό ένα τρήμα μπορεί να μου το παίρνει και το κράτος, π.χ., για να εξασφαλίσει την εγγυημένη επίλαση σύνταξη για όλους. Να ξέρω όμως ότι όσο περισσότερο εργάζομαι τόσο περισσότερο συσσωρεύω και τόσο περισσότερα θα έχω ως σύνταξη στο τέλος. Τι σημαίνει αυτό; Αν εγώ αποφασίσω στα 55, έχω να δουλέψω 30 χρόνια, να πάρω

σύνταξη, έχω προσδόκιμο χρόνο ζωής άπληστα 30 χρόνια. Κάποιος άλλος που θα εργαστεί επίσης 30 χρόνια, απλά θα βγει στα 65, και έχει κάνει τις ίδιες εισφορές με εμένα, έχει προσδόκιμο χρόνο μόνο 20 χρόνια. Αυτός πρέπει να πάρει ως σύνταξη ασφαλίσης παραπάνω από μένα. Πρέπει να συνοίξει συνέπιο θέμα, να συντηθεί. Να δοθεί μεγαλύτερη υπευθυνότητα στον πολίτη να αποφασίσει για το δικό του μέλλον. Να ξέρει ο καθένας ότι κουβαλάει μαζί του ένα πορτοφόλι σύνταξης από δουλειά σε δουλειά, που συνεχώς συζάνεται και όπι καρίστη μεταλλοντική κυβέρνηση δεν θα μπορεί να του ισχύει. Να ξέρει ότι η σύνταξη είναι συνάριτη των χρόνων που δούλεψε, απλά και σε ποια πηλικά παίρνει τη σύνταξη. Και να έχει επιλογή. Ο τρίτος πυλώνας του συστήματος είναι να μπορεί ο εργαζόμενος να αποταμιεύει ένα ποσοστό του μισθού του, έστια 10%-15%, για τη σύνταξή του αφορολόγητο, ώστε να πάρει πρόσθετη σύνταξη.

Σε ιδιωτική ασφάλιση:

Ναι, ιδιωτική. Απλά μπορεί και το κράτος να προσφέρεται να διαχειρισθεί αυτά τα χρήματα για τον καθένα.

Παρακαλούσθαμε προσεκτικά την τοποθέτησή σας και βλέπουμε ότι δεν αναφερθήκατε σε συμμετοχή του κράτους.

Το κράτος ως φορέας θα μπορούσε δυνητικά να πει «ξεκινάω από εδώ και εμπρός για ένα υγιές σύστημα, με δεδομένες τις υποχρεώσεις και τις μεταλλοντικές εισοροές, και αναλαμβάνω το παθητικό». Το μετράει αυτό ως χρέος, π.χ., δανείζεται, το αντιμετωπίζει τέλος πάντων. Το κράτος, δηλαδή, μπορεί να επέμβει ως μαξιτάρι για να κατηύψει τα επίπλευτα που θα σωρευθούν από τις υποχρεώσεις του προγραμμένου συστήματος. Ιωσ., όμως, να μην το αντέχει. Ορισμένες πύσεις ισχυρίζονται ότι το δυνητικό αυτό χρέος είναι τεράστιο. Εγώ περιέγραψα πώς φτάχνεις ένα νέο σύστημα δίκαιο, αυτοχρηματοδοτούμενο, που να ικανοποιεί τη βιωσιμότητα, την κινητικότητα και τη δικαιοσύνη.

Κάποια στιγμή για τα Ταμεία εμφανίστηκε ως ελπίδα το χρηματοπίδιο. Οπως και για την εξεύρεση κεφαλαίων για επενδύσεις, για την ανάπτυξη της νέας οικονομίας. Τι έχει απομείνει από όλα αυτά μετά την κατάρρευση;

Κατ' αρχάς, τα ασφαλιστικά ταμεία καπιτό είναι να έχουν διαφοροποιημένο χαρτοφυλάκιο. Το Ταμείο έχει χρήματα για πολλά χρόνια και θα πρέπει να τα επενδύει όχι μόνο σε έντοκα και καταθέσεις.

Το ΧΑΑ πιστεύω όπι και τώρα δεν είναι εξορθολογισμένο, με την έννοια όπι βρίσκεται στον αντίποδα σε σχέση με το καθοκατίρι του 1999. Υπάρχει φοβερή απασιοδοξία. Δεν επιτρέπεται όμως για την Ελλάδα οι λόγοι πρής προς κέρδη (P/E) να είναι οι χαρηπότεροι της Ευρώπης. Πρώτον, η ελληνική οικονομία θα ιρέχει πάνω από τον κοινοποκό μέσο όρο για οκτώ χρόνια. Η αβεβαίοτητα είναι άπλου τύπου, στην π.χ. οι διαρθρωτικές απλαγές κτλ., που κάνουμε, εξυγιαίνουν την οικονομία και θα την κάνουν να πειάξει, όπως η ιρλανδική.

Δεύτερον, στο χρηματοπίδιο – πισταίνει πρής μετοχής; – προεξιφρείται η παρούσα αξία των μεταλλοντικών κερδών. Διατρέπονται με κάποιο συντελεστή προεξόφλησης, με κάποιο ασφάλιστρο κινδύνου. Στην περίπτωσή μας, το να μην ιρέχει δηλαδή η ελληνική οικονομία πάνω από το μέσο όρο της Ε.Ε. είναι πιθανότητα πολύ μικρή. Εχουμε, ποιούν, δύο πράγματα που οφείλουν να κάνουν τη P/E's πιο υψηλά, υψηλά κέρδη και μεγάλη βεβαίοτητα για τα κέρδη αυτά.

Υποστρίζω ότι οι λόγοι P/E δεν είναι λογικοί. Εισι, να είναι στο μέσο ευρωπαϊκό όρο. Συνήθως, όμως, οι εξάρσεις κρατούν πλίγο και την ύφεση ποιητή. Η απασιοδοξία είναι καθαρά ψυχολογική και αποτέλεσμα, θα έλεγα, απειρίας. Μπήκαν ποιητή νέοι επενδυτές στο χρηματοπίδιο, οι οποίοι νόμισαν ότι πρέπει σώνει και καπά μέσα σε μια εβδομάδα να βγάλουν 20%. Δεν έβγαλαν. Τώρα, με το πού συνέβαινε πλίγο το ΧΑΑ, πουηλάνε. Και θα πουηλάνε. Αποκτά κανείς γνώση και επιειρία, απλά απαπείται χρόνος. ■